

Romantik İlişkilerde Öznel İyi Oluş ile Partnere Kendini Açma Düzeyi Arasındaki İlişkide Algılanan Partner Duyarlılığının Rolü

Sena Doğruyol¹

Doğruyol, S. (2023). Romantik İlişkilerde Öznel İyi Oluş ile Partnere Kendini Açma Düzeyi Arasındaki İlişkide Algılanan Partner Duyarlılığının Rolü. *Nesne*, 11(27), 39-52. DOI: 10.7816/nesne-11-27-04

Anahtar kelimeler

Kendini açma düzeyi, öznel iyi oluş, algılanan partner duyarlılığı

Keywords

Level of self-disclosure, subjective well-being, perceived partner responsiveness

Öz

Mevcut araştırmanın temel amacı, romantik ilişkiler bağlamında bireyin partnerinden algıladığı duyarlılığın kendini açma düzeyi ile öznel iyi oluşu arasındaki ilişkide aracı rolü olup olmadığını incelemektir. Bu kapsamda araştırmanın örneklemini, 18-33 yaş aralığında halihazırda romantik ilişkisi olan 159 kadın, 67 erkek olmak üzere toplam 226 kişi oluşturmaktadır. Katılımcılara, "Romantik İlişkide Kendini Açma Düzeyi Ölçeği (RİKADÖ)", "Yaşam Doyumu Ölçeği (YDÖ)", "Pozitif ve Negatif Duygu Ölçeği (PNDÖ)", "Algılanan Partner Duyarlılığı Ölçeği (APDÖ)" ve Demografik Bilgi Formu uygulanmıştır. Aracılık analizleri dört farklı model ile sınanmıştır. Sonuçlar; partnere kendini açma düzeyinin (açıklık, iletişim ve duygulanım) algılanan partner duyarlılığı yoluyla bireyin öznel iyi oluşunu pozitif yönde etkilediğini ortaya koymuştur. Başka bir ifadeyle, partnere kendini açma düzeyi açıklık, iletişim ve duygulanım alt boyutları ile öznel iyi oluş arasındaki ilişkide algılanan partner duyarlılığının aracı rolleri olduğunu göstermektedir. Mevcut çalışmanın sonuçlarının romantik ilişkiler kapsamında bireyin öznel iyi oluşuna katkıda bulunacak ilişki dinamiklerini anlamaya ve güçlendirmeye yönelik yürütülecek müdahale programlarına katkı sağlayacağı düşünülmektedir.

The Role of Perceived Partner Responsiveness in the Relationship Between Subjective Well-Being and Level of Disclosure to the Partner in Romantic Relationships

Abstract

The main purpose of the current research is to examine whether perceived partner responsiveness has a mediating role in the relationship between the level of self-disclosure and subjective well-being in the context of romantic relationships. In this context, the sample of this study consisted of 226 participants; 159 women and 67 men, who were between 18-33 and currently in any type of romantic relationship. The data collected by "Level of Self-Disclosure in Romantic Relationship Scale (LSDRR)", "The Satisfaction with Life Scale (SWLS)", "Positive and Negative Affect Scale (PANAS)", "Perceived Partner Responsiveness Scale (PPRS)" and Demographic Information Form. Mediation analyzes were tested with four different models. Results revealed that the level of self-disclosure (openness, communication, and affection) to the romantic partner positively affected one's subjective well-being through perceived partner responsiveness. In other words, it was shown the mediational role of perceived partner responsiveness on the associations between level of self-disclosure and subjective well-being in romantic relationships. It is thought that the results of the present study will contribute to the intervention programs to be carried out to understand and strengthen the relationship dynamics that will contribute to the subjective well-being of the individual in the concept of romantic relationships.

Makale Bilgisi

Geliş tarihi: 1 Temmuz 2022
Düzeltilme tarihi: 7 Ocak 2023
Kabul tarihi: 21 Şubat 2023

DOI: 10.7816/nesne-11-27-04

¹ Araş. Gör., Mersin Üniversitesi, Psikoloji Bölümü, senadogruyol(at)mersin.edu.tr, ORCID: 0000-0001-9348-8743

Uzun yıllardır birçok filozof ve sosyal bilimci mutluluğu ya da iyilik halini tanımlamaya çalışmaktadır (Diener, 1984). Diener'a (1984) göre öznel iyi oluş, bireylerin kendi yaşamlarına ilişkin değerlendirmelerini içermektedir. İnsanlar kendi yaşamları üzerinde düşündüklerinde ya da iş ve sağlık gibi yaşam alanları hakkında yargılarda bulduklarında, sahip oldukları standartlarını iyi bir yaşamın standartları ile karşılaştırmaktadırlar. Bu doğrultuda, Myers ve Diener'a (1995) öznel iyi oluş; bireyin kendi yaşamını değerlendirmesi ve yargılaması olarak tanımlanmıştır. Bu tanım bireye yaşamının değerli olup olmadığına karar vermesi için olanak sağlamaktadır. Araştırmacılar, öznel iyi oluş'un yüksek olumlu duygulanım, düşük olumsuz duygulanım ve yüksek yaşam doyumu şeklinde değerlendirildiğini ifade etmektedir (Diener, 1984; Myers ve Diener 1995). Öznel iyi oluş'un bilişsel boyutunu yaşam doyumu temsil ederken, duygulanım boyutunu ise olumlu ve olumsuz duygular oluşturmaktadır. Olumlu duygulanım; ilgililik, heves, güven, neşe, sevinç ve heyecan gibi olumlu duyguları içermektedir. Öfke, üzüntü, kaygı, korku, suçluluk ve nefret gibi duygular ise olumsuz duygulanımı temsil etmektedir (Lyubomirsky ve ark., 2005).

Öznel iyi oluş ile ilişkili yürütülen çalışmalarda kişilerin iyi olma halini etkileyen faktörler ele alınmaktadır. Alan yazına bakıldığında öznel iyi oluşun; sağlık, yaşam doyumu, iyi oluş, iyimserlik, benlik saygısı, duygu düzenleme ve sosyal destek (aile ve arkadaş desteği) gibi faktörler ile ilişkilendirildiği görülmektedir (Cicognani ve ark., 2008; Öztürk ve Çetinkaya, 2015; Selçuk ve ark., 2016; Slatcher ve Selçuk, 2017; Tagay ve Baltacı, 2017; Yazıcı-Kabadayı ve Öztürk, 2020). Öznel iyi oluşu etkileyen bir diğer faktör ise algılanan partner duyarlılığıdır. Algılanan partner duyarlılığı, bireyin partneri tarafından anlaşıldığı, onaylandığı ve önemsendiği algılarını içeren ve kişinin iyi oluşunu olumlu yönde etkileyen bir süreç olarak tanımlanmaktadır (Elliot ve Reis, 2003; Reis ve Clark, 2013). Duyarlı bir partnerle ilişki sürdürmenin iyi oluşu arttırdığı bilinmektedir (Taşfiliz ve ark., 2018). Hedonik ve ödomonik iyi oluştaki değişimin incelendiği boylamsal bir çalışmanın sonuçları; algılanan partner duyarlılığının 10 yıl sonraki ödomonik iyi oluştaki artışı etkilediğini göstermektedir (Selçuk ve ark., 2016).

Yetişkinlik döneminde romantik ilişkiler bireyin güvenli temel sağlamaya çalıştığı bir yer haline gelerek ilişkilerin ve yetişkinlikteki keşif davranışının kalitesini belirlemektedir (Crowell ve ark., 2002). Yetişkin bağlanması üzerine yapılan araştırmalar, partnerlerini destekleyici olarak algılayan bireylerin güven duygusunu yaşama olasılıklarının daha fazla olduğunu ortaya koymuştur (Feeney ve Collins, 2001). Öte yandan, anne-bebek etkileşimlerine benzer biçimde romantik partner tarafından talep edilmeyen destek, öz saygının azalması veya azalan öz yeterlilik nedeniyle bireyin keşif davranışı engellenebilir. Dolayısıyla, duyarlı bir romantik partnerin bireyin ilişki doyumunu, özsaygısını ve hedeflerine gösterdiği çabayı artırabileceği ifade edilmektedir (Lemay ve Neal, 2013).

Romantik ilişkide algılanan partner duyarlılığının yakınlık ve tatmini etkileyen temel unsurlardan biri olduğu bilinmektedir (Reis, 2013). Algılanan partner duyarlılığı; anlaşılma, değer verilme ve ilgi görme algıları üzere üç faktör olarak Reis ve Shaver (1988) tarafından yakınlık süreci modelinde sistematik olarak tanımlanmıştır. Yakınlık Süreci Modeli yakınlığın oluşması için iki unsura vurgu yapmaktadır. Bu unsurlardan ilki; bireyin (aktörün) kendini açması (self-disclosure), bir diğeri ise aktörün partnere kendini açması ile birlikte partnerinden algıladığı duyarlılık olarak açıklanmıştır (Kırimer-Aydınlı ve Sümer, 2020). Kendini açma, bireyin kişisel bilgilerini karşısındakine aktarması olarak tanımlanmaktadır (Collins ve Miller, 1994). Derlega ve arkadaşlarına (1993) göre kendini açma; kişinin kişisel bilgilerini karşısındakine iletmediği, evlilik ve flört gibi ilişki türlerinde iletişimin bir parçası olarak tanımlanmıştır. Kendini açma; partnerler arasındaki etkileşimlerin geliştirilmesinde ve sürdürülmesinde önemli bir yere sahiptir (Horne ve Johnson, 2018). Kim ve arkadaşlarına (2014) göre, bireyler kendileri ve karşısındaki kişiler hakkında bilgi edinme sürecini kendini açma sayesinde sağlamaktadır. Araştırmacılar, kişilerarası bilgi paylaşımı olmadan kendini

açmanın mümkün olmadığı ifade etmektedir. Doğruyol ve Uzun (2019) romantik ilişkide kendini açmayı; açıklık, iletişim, cinsel yakınlık ve duygulanım olmak üzere dört boyutta incelemektedir. Araştırmacılar, açıklık alt boyutunun bireyin kendisini partnerine açık bir şekilde ifade etmesi ve kendisi ilgili olan konuları partneriyle paylaşmasını temsil eden maddelerden oluştuğunu ifade etmiştir. İletişim alt boyutu; bireyin partneri ile arasındaki iletişimini temsil eden ifadelerden oluşmaktadır. Cinsel yakınlık alt boyutu, partnere olan fiziksel ve cinsel yakınlığı, duygulanım alt boyutu ise partnere olan duygusal yakınlık olarak tanımlanmaktadır.

Partnerlerini anlayışlı, şefkatli ve saygılı olarak algılayan bireylerin partnere kendilerini açma ve karşılık verme olasılıkları daha yüksektir (Laurenceau ve ark., 1998). Von Culin ve arkadaşları (2017) tarafından yürütülen bir çalışmanın bulguları, partnerlerini ilgili olarak algılayan bireylerin duygularını ifade etmeye daha istekli olduklarını ortaya koymuştur. Dahası, kendini açmanın ilişki kalitesi ve istikrarına da katkıda bulunduğu ve ilişkinin sürdürülebilmesine olanak sağladığı ifade edilmiştir (Specher ve Hendrick, 2004). Specher ve Hendrick'in (2004) ise hem bireyin kendini açmasını hem de partnerden algıladıkları kendini açmayı (perceived partner disclosure) ele aldıkları bir araştırma, bireyin kendini açması ile partnerden algılanan kendini açmanın yüksek düzeyde ilişkili olduğunu ortaya koymuştur. Ayrıca araştırmacılar, kadınların kendilerini partnerlerinden daha fazla açtıklarını düşünme eğilimi gösterdiklerini raporlamıştır. Sprecher (1987) bir çalışmada, flört eden çiftlerden partnerlerinin kendilerini ne kadar açtıklarına inandıkları ve partnerlerine ne düzeyde açıldıklarını belirtmelerini istemiştir. Sonuçlar, partnerden algılanan kendini açma düzeyinin bireyin kendisinin partnere kendini açmasından daha fazla duygulanımı yordadığını göstermiştir. Sonuç olarak, kendini açmanın hem yakın ilişkilerde hem de kültürel bağlamdaki ilişkilerde mutluluğa önemli ölçüde katkı sağladığı bilinmektedir (Willems ve ark., 2020). Lee ve arkadaşları (2011) da kendini açmanın öznel iyi oluşu önemli ölçüde etkilediğini raporlamıştır.

Geçmişte yapılan çalışma bulguları ve ilgili alan yazın göz önüne alındığında, mevcut çalışmada bireyin kendini açma düzeyinin partnerden algılanan duyarlılıktan etkilendiği ve böylece bireyin öznel iyi oluşuna katkıda bulunduğu düşünülmektedir. Bu nedenle, romantik ilişkilerde kendini açmanın öznel iyi oluşa ne derece katkı sağladığı ele alınırken partnerden algılanan duyarlılığının bu ilişkideki aracı rolünün test edilmesi hedeflenmiştir. Bu doğrultuda, "Romantik ilişkide kendini açma düzeyi, öznel iyi oluş ve algılanan partner duyarlılığı arasında doğrudan ve dolaylı etkiler var mıdır?" araştırma sorusu aşağıda yer alan dört farklı hipotez ile sınanmaktadır:

H1. Partnere kendini açma açıklık alt boyutu algılanan partner duyarlılığını pozitif yönde yordamakta ve algılanan partner duyarlılığı da öznel iyi oluşu pozitif yönde yordamaktadır.

H2. Partnere kendini açma iletişim alt boyutu algılanan partner duyarlılığını pozitif yönde yordamakta ve algılanan partner duyarlılığı da öznel iyi oluşu pozitif yönde yordamaktadır.

H3. Partnere kendini açma duygulanım alt boyutu algılanan partner duyarlılığını pozitif yönde yordamakta ve algılanan partner duyarlılığı da öznel iyi oluşu pozitif yönde yordamaktadır.

H4. Partnere kendini açma cinsellik alt boyutu algılanan partner duyarlılığını pozitif yönde yordamakta ve algılanan partner duyarlılığı da öznel iyi oluşu pozitif yönde yordamaktadır.

Yöntem

Katılımcılar

Mevcut araştırmanın örneklemini halihazırda romantik ilişkisi olan 18-33 yaş aralığında olan 159 (%70.4) kadın, 67 (%29.6) erkek olmak üzere toplam 226 kişiden oluşmaktadır. Tablo 1’de katılımcılara ait demografik bilgiler yer almaktadır.

Tablo 1

Katılımcılara İlişkin Demografik Bilgiler

	N	%
Cinsiyet		
Kadın	159	70.4
Erkek	67	29.6
İlişki Türü		
Flört/İlişkisi var	197	87.2
Sözlü/Nişanlı	10	4.4
Evli	19	8.4
İlişki Süresi		
3-12 ay	92	40.7
13-24 ay	44	19.5
25-36 ay	37	16.4
37 aydan fazla	53	23.5

N= 226

Veri Toplama Araçları

Araştırmanın verileri “Romantik İlişkide Kendini Açma Düzeyi Ölçeği (RİKADÖ)”, “Yaşam Doyumu Ölçeği (YDÖ)”, “Pozitif ve Negatif Duygu Ölçeği (PNDÖ)” ve “Algılanan Partner Duyarlılığı Ölçeği (APDÖ)” ve demografik bilgi formu aracılığıyla toplanmıştır.

Demografik Bilgi Formu: Araştırmacı tarafından hazırlanan formda; katılımcıların cinsiyet, yaş, ilişki türü, ilişki süresi gibi bilgiler yer almaktadır.

Öznel İyi Oluş’un Ölçümü

Araştırma kapsamında her bir katılımcının öznel iyi oluş düzeyi; Yaşam Doyumu Ölçeği ile Pozitif ve Negatif Duygu Ölçeği kullanılarak, Öznel İyi Oluş= (Yaşam Doyumu + Olumlu Duygu) – Olumsuz Duygu formülü yardımıyla hesaplanarak belirlenmiştir (Diener, 1994; Sheldon, Elliot, Ryan, Chirkov, Kim, Wu, Demir ve Sun, 2004).

Yaşam Doyumu Ölçeği (The Satisfaction with Life Scale- SWLS): Yaşam Doyumu Ölçeği, bireyin yaşamından aldığı doyumun düzeyini belirlemek amacıyla Diener, Emmons, Larsen ve Griffin (1985) tarafından geliştirilen bir ölçme aracıdır. Toplam 5 maddeden (ör. “Yaşamımdan memnunum”) oluşan ölçek, yedili likert tipi derecelendirme (1=hiç uygun değil, 7=çok uygun) ile değerlendirilmektedir. Ölçek tek faktörlü yapıdadır. Ölçekten alınan puanların yükselmesi, yaşam doyumunun da yüksek olduğuna işaret

etmektedir. Ölçeğin Türkçe'ye uyarlama geçerlik ve güvenilirlik çalışmaları Köker (1991) tarafından yürütülmüştür. Mevcut çalışmada ölçeğin Cronbach Alfa iç tutarlılık katsayısının .85 olduğu tespit edilmiştir.

Pozitif ve Negatif Duygu Ölçeği (PNDÖ): Pozitif ve Negatif Duygu Ölçeği (PNDÖ), kişinin son bir haftadaki duygu düzeyini değerlendiren bir ölçme aracıdır. Ölçek, Watson ve arkadaşları (1988) tarafından geliştirilmiştir. Ölçek toplam 20 maddeden oluşmakta, 10'u pozitif (1, 3, 5, 9, 10, 12, 14, 16, 17, 19. madde) ve 10'u negatif (2, 4, 6, 7, 8, 11, 13, 15, 18, 20. madde) olmak üzere iki alt boyuta sahiptir. Ölçeğin Türkçe'ye uyarlama geçerlilik ve güvenilirlik çalışmaları Gençöz (2000) tarafından yürütülmüştür. Ölçek maddeleri 5'li likert tipi derecelendirme (1=çok az, 7=çok fazla) ile değerlendirilmektedir. Ölçekten yüksek puan alınması, katılımcının pozitif veya negatif duygulanım düzeyinin de yükseldiğini göstermektedir. Mevcut çalışmada Cronbach Alfa iç tutarlık katsayılarının; pozitif duygu için .82, negatif duygu için ise .85 olduğu tespit edilmiştir.

Romantik İlişkide Kendini Açma Düzeyi Ölçeği (RİKADÖ): Romantik İlişkide Kendini Açma Ölçeği (RİKADÖ), Doğruyol ve Uzun tarafından yetişkin bireylerin partnerlerine kendilerini açma düzeylerini ölçmek amacıyla geliştirilen bir ölçme aracıdır. Ölçek; Açıklık, İletişim, Duygulanım ve Cinsel Yakınlık olmak üzere toplam 4 alt boyuttan ve 25 maddeden (ör. "Kendimle ilgili konuları partnerimle paylaştığımda kendimi ona daha yakın hissedirim") oluşmaktadır. Ölçekte yer alan 6. ve 19. maddeler ters kodlanmaktadır. Mevcut çalışmada ölçeğin Cronbach Alfa iç tutarlık katsayıları; açıklık için .89, iletişim için; .77, cinsel yakınlık için; .89, duygulanım için ise .75'dir.

Algılanan Partner Duyarlılığı Ölçeği (APDÖ): Algılanan Partner Duyarlılığı Ölçeği, Reis, Crasta, Rogge, Maniaci ve Carmichael, (2017) tarafından geliştirilen, bireyin partneri tarafından ne ölçüde anlaşıldığı, önemsendiği ve onaylandığı değerlendirmesine olanak sağlayan bir ölçektir. Ölçek, tek faktörlü yapıda, toplam 18 maddeden (ör. "Partnerim (eşim, sevgilim) çoğu zaman ne düşündüğümün ve hissettiğimim farkındadır") oluşan ve dokuzlu likert tipi derecelendirme (1=hiç doğru değil, 9=tamamen doğru) ile değerlendirilen bir ölçme aracıdır. Ölçeğin Türkçe'ye uyarlama geçerlilik ve güvenilirlik çalışmaları Taşfiliz, Sağel-Çetiner ve Selçuk (*baskıda*) tarafından yapılmıştır. Ölçekten alınan puanlar arttıkça, algılanan partner duyarlılığının düzeyi de artmaktadır. Bu çalışma için Cronbach Alfa iç tutarlık katsayısı .95 olarak bulunmuştur.

İşlem

Araştırmaya başlamadan önce kullanılması planlanan ölçeklerin gerekli izinleri ölçekleri geliştiren/uyarlayan araştırmacılardan e-posta yoluyla alınmıştır. Daha sonra, araştırmanın yürütülebilmesi için Etik Kurul'a başvuru yapılarak, araştırma Etik Kurul Kararı ile onaylandıktan sonra veri toplama sürecine başlanmıştır. Araştırmaya dahil olan tüm katılımcılar araştırmaya dahil edilmeden önce Bilgilendirilmiş Gönüllü Olur Formu ile bilgilendirilmiştir. Araştırmanın örneklemini hali hazırda romantik ilişkisi olan yetişkin bireyler oluşturmaktadır. Araştırmanın verileri hem yüz yüze hem de Google formlar aracılığıyla çevrimiçi olarak toplanmıştır. Araştırma kapsamında kullanılan ölçeklerin katılımcılar tarafından tamamlanması ortalama 20 dakika sürmüştür.

Değişkenler arasındaki ilişkiler SPSS21 Programı ile Pearson Momentler Çarpımı Korelasyon katsayıları hesaplanarak incelenmiştir. Partnere kendini açma düzeyi ile öznel iyi oluş arasındaki ilişkide algılanan partner duyarlılığının aracı rolünün incelenmesi amacıyla aracılık analizleri yürütülmüştür. Aracılık modellerinin sınanması için Hayes (2018) tarafından geliştirilen SPSS Process 4.0 Makrosu'nda "Model 4" kullanılmıştır.

Bulgular

Bu bölümde öncelikle, araştırmada kullanılan değişkenlere ilişkin korelasyon katsayıları ve betimleyici istatistikler sunulmaktadır. Daha sonra ise aracılık modellerine ilişkin yürütülen analiz bulgularına yer verilmektedir.

Öznel iyi oluş ile diğer değişkenler arasındaki ilişkilerin yer aldığı Pearson Moment Çarpımı Korelasyon katsayıları Tablo 2’de sunulmaktadır. Tablo 2 incelendiğinde, öznel iyi oluş ile kendini açma düzeyi alt boyutları (açıklık, iletişim, duygulanım ve cinsel yakınlık) arasında pozitif yönde anlamlı ilişkiler olduğu saptanmıştır. Benzer biçimde, kendini açma düzeyi alt boyutları ile algılanan partner duyarlılığı arasındaki ilişkiler incelendiğinde, açıklık, iletişim, duygulanım ve cinsel yakınlık ile algılanan partner duyarlılığı arasında anlamlı pozitif ilişkiler olduğu görülmektedir. Son olarak, öznel iyi oluş ile algılanan partner duyarlılığı arasında istatistiksel olarak anlamlı bir ilişki olduğu tespit edilmiştir.

Tablo 2

Değişkenler Arasındaki Korelasyon Katsayıları

Değişken	1	2	3	4	5	6	7	8	9
1.Öznel İyi Oluş	-	.76**	.75**	-.75**	.36**	.30**	.18**	.28**	.41**
2.Yaşam Doyumu	.75**	-	.40**	-.35**	.26**	.21**	.15*	.23**	.30**
3.Pozitif Duygu	.75**	.40**	-	-.28**	.27**	.22**	.15*	.18**	.26**
4.Negatif Duygu	-.74**	-.35**	-.28**	-	-.28**	-.24**	-.11	-.21**	-.25**
5.Açıklık	.36**	.26**	.27**	-.28**	-	.70**	.41**	.60**	.60**
6.İletişim	.30**	.21**	.22**	-.24**	.70**	-	.35**	.59**	.51**
7.Cinsel Yakınlık	.18**	.15*	.15*	-.11	.41**	.35**	-	.33**	.21**
8.Duygulanım	.28**	.23**	.18**	-.21**	.60**	.59**	.33**	-	.44**
9.Algılanan Partner Duyarlılığı	.41**	.30**	.26**	-.35**	.61**	.51**	.21**	.44**	-

** $p < .01$, * $p < .05$

Tablo 3

Değişkenlere İlişkin Betimleyici İstatistikler

	Ort.	S	Basıklık	Çarpıklık
Öznel İyi Oluş	33.02	15.45	-.005	-.577
Açıklık	39.84	4.86	1.25	-1.06
İletişim	31.65	3.20	1.06	-1.13
Duygulanım	21.03	3.30	.443	-.770
Cinsel Yakınlık	14.76	4.30	-.426	-.643
Algılanan Partner Duyarlılığı	127.17	26.29	1.12	-1.14

George ve Mallery'e (2003) göre, basıklık ve çarpıklık değerlerinin ± 2 ile ± 2 aralığında olması verinin normal dağılım gösterdiğine işaret etmektedir. Tablo 3 incelendiğinde, tüm değişkenlerin basıklık ve çarpıklık değerleri normal aralıkta olduğundan verinin normal dağıldığı söylenebilir. Aracılık analizleri için gerekli varsayımların karşılanıp karşılanmadığı test edildiğinde ise maddeler arasında çoklu bağlantı probleminin olmadığı ve tolerans değerlerinin .20'nin üzerinde, VIF değerlerinin ise 5'den küçük olduğu tespit edilmiştir. Ayrıca, hataların bağımsızlığı için incelenen Durbin-Watson değeri 1.96 olduğundan hataların bağımsız olduğu saptanmıştır. Durbin-Watson değerinin 2.5'in altında olması oto-korelasyon problemi olmadığına işaret etmektedir (Allison, 1999). Sonuç olarak, aracılık analizlerinin yürütülmesi için gerekli varsayımların karşılandığı görüldüğünden aracılık analizlerine geçilmiştir.

Aracılık Analizleri

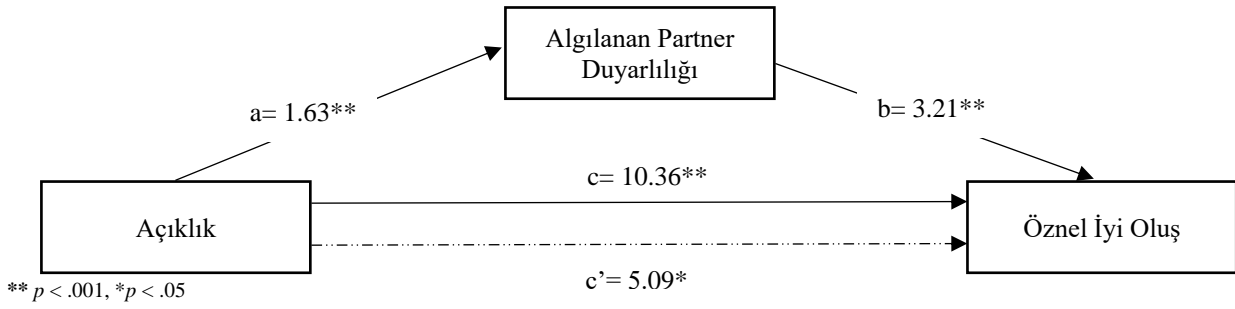
Yürütülen araştırmada, romantik ilişkide partnere kendini açma düzeyinin (açıklık, iletişim, duygulanım ve cinsel yakınlık) algılanan partner duyarlılığı aracılığıyla bireyin öznel iyi oluşunu yordayıp yordamadığı dört farklı aracı model ile test edilmiştir. Bu doğrultuda sınanan aracı modellerde SPSS Process 4.0 makrosu kullanılmıştır (Hayes, 2018). Araştırmada test edilen modeller Tablo 4'te sunulmaktadır.

Tablo 4

Aracı Modeller

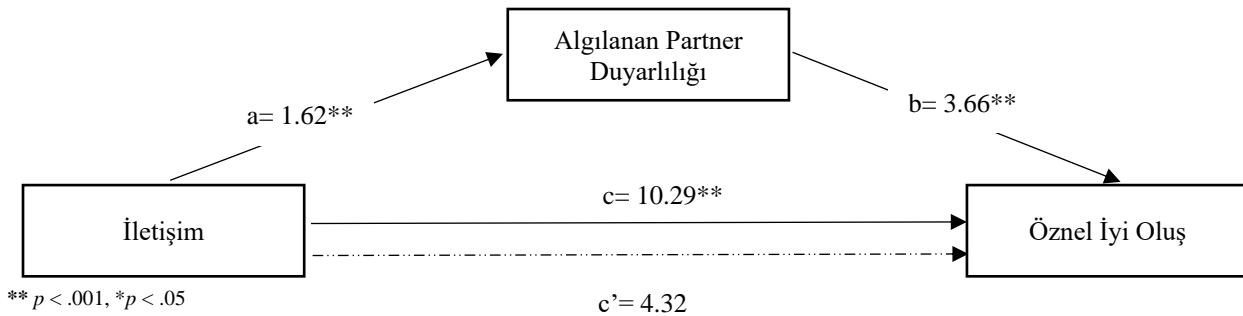
Model	Bağımsız Değişken	Aracı Değişken	Bağımlı Değişken
Aracı Model 1	Açıklık	Algılanan Partner Duyarlılığı	Öznel İyi Oluş
Aracı Model 2	İletişim	Algılanan Partner Duyarlılığı	Öznel İyi Oluş
Aracı Model 3	Duygulanım	Algılanan Partner Duyarlılığı	Öznel İyi Oluş
Aracı Model 4	Cinsel Yakınlık	Algılanan Partner Duyarlılığı	Öznel İyi Oluş

Model 1 doğrultusunda yürütülen aracılık analizden elde edilen bulgular; açıklığın algılanan partner duyarlılığını ($\beta = 1.63$, $SE = .14$, $t = 11.405$, $p < .001$) anlamlı bir biçimde yordadığını göstermektedir. Modelde aracı değişken olan algılanan partner duyarlılığının ise öznel iyi oluş üzerinde anlamlı bir etkisi olduğu tespit edilmiştir ($\beta = 3.21$, $SE = .80$, $t = 4.009$, $p < .001$). Ayrıca, açıklık alt boyutunun öznel iyi oluş üzerindeki doğrudan etkisinin de anlamlı olduğu saptanmıştır ($\beta = 5.09$, $SE = 2.16$, $t = 2.351$, $p < .001$). Benzer şekilde, kendini açma açıklık alt boyutunun öznel iyi oluş üzerindeki toplam etkisi de anlamlıdır ($\beta = 10.36$, $SE = 1.78$, $t = 5.818$, $p < .001$). Dolaylı etkinin anlamlı olup olmadığına bakıldığında ise algılanan partner duyarlılığının açıklık ile öznel iyi oluş arasındaki ilişkiye aracılık ettiği tespit edilmiştir [(Dolaylı etki= 5.26, $SE = 1.34$, %95 Güven Aralığı (GA) = 2.9430, 8.1318)].

Şekil 1. Açıklık ile Öznel İyi Oluş Arasında Algılanan Partner Duyarlılığının Aracı Rolü

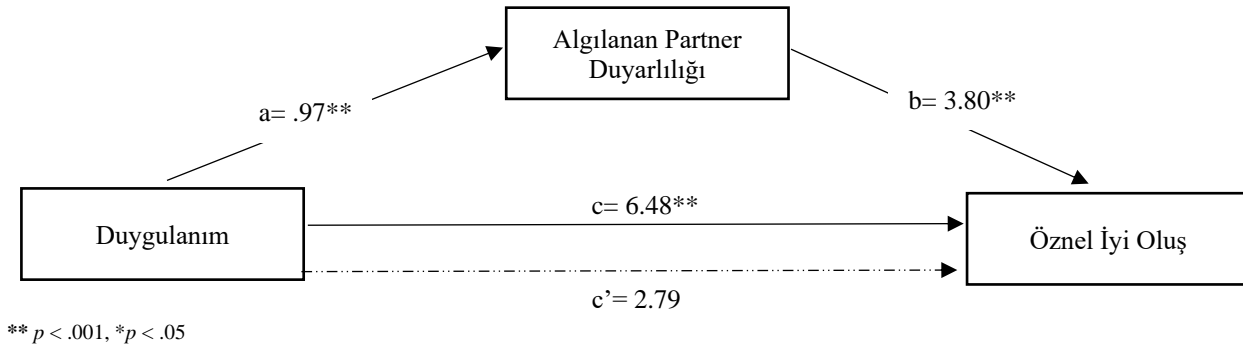
Model 2 doğrultusunda yürütülen analizden elde edilen bulgular; iletişim alt boyutunun algılanan partner duyarlılığını ($\beta = 1.63$, $SE = .18$, $t = 8.866$, $p < .001$) anlamlı bir biçimde yordadığını göstermektedir. Benzer biçimde, algılanan partner duyarlılığının da öznel iyi oluş üzerinde anlamlı bir etkisi vardır ($\beta = 3.66$, $SE = .74$, $t = 4.922$, $p < .001$). Öte yandan, iletişim alt boyutunun öznel iyi oluş üzerindeki doğrudan etkisi anlamlı olmadığı saptanmıştır ($\beta = 4.32$, $SE = 2.37$, $t = 1.818$, $p > .05$). Kendini açma iletişim alt boyutunun öznel iyi oluş üzerindeki toplam etkisinin ise anlamlı olduğu görülmektedir ($\beta = 10.290$, $SE = 2.14$, $t = 4.787$, $p < .001$). Yürütülen aracı model üzerindeki dolaylı etkilerin anlamlı olup olmadığı incelendiğinde, algılanan partner duyarlılığının iletişim ile öznel iyi oluş arasındaki ilişkiye aracılık ettiği tespit edilmiştir [(Dolaylı etki = 5.96, $SE = 1.49$, %95 Güven Aralığı (GA) = 3.4004, 9.2992)].

Şekil 2. İletişim ile Öznel İyi Oluş Arasında Algılanan Partner Duyarlılığının Aracı Rolü

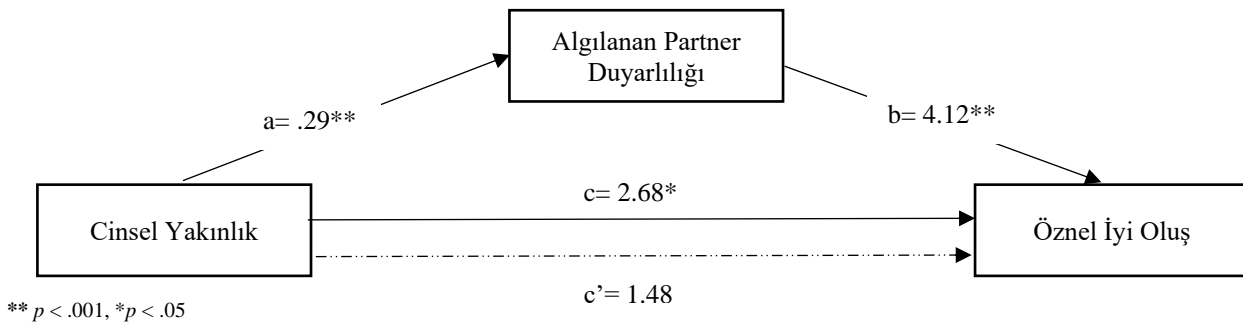
Duygulanım alt boyutunun algılanan partner duyarlılığı aracılığıyla öznel iyi oluş üzerindeki etkisini inceleyen Model 3 bulguları; duygulanımın algılanan partner duyarlılığını ($\beta = .97$, $SE = .13$, $t = 7.333$, $p < .001$) anlamlı bir biçimde yordadığını göstermektedir. Aynı zamanda, algılanan partner duyarlılığının öznel iyi oluş üzerinde anlamlı bir etkisi olduğu görülmektedir ($\beta = 3.80$, $SE = .71$, $t = 5.325$, $p < .001$). Duygulanım alt boyutunun öznel iyi oluş üzerindeki doğrudan etkisine bakıldığında ise anlamlı bir etki olmadığı tespit

edilmiştir ($\beta = 2.79$, $SE = 1.57$, $t = 1.767$, $p > .05$). Fakat, duygulanımın öznel iyi oluş üzerindeki toplam etkisinin anlamlı olduğu saptanmıştır ($\beta = 6.48$, $SE = 1.50$, $t = 4.321$, $p < .001$). Yürütülen aracı model üzerindeki dolaylı etkilerin anlamlı olup olmadığı incelendiğinde, algılanan partner duyarlılığının duygulanım ile öznel iyi oluş arasındaki ilişkide aracı rolü olduğu saptanmıştır [(Dolaylı etki= 3.69, $SE = .89$, %95 Güven Aralığı (GA) = 2.2072, 5.7390)].

Şekil 3. Duygulanım ile Öznel İyi Oluş Arasında Algılanan Partner Duyarlılığının Aracı Rolü

Cinsel yakınlık alt boyutunun algılanan partner duyarlılığı aracılığıyla öznel iyi oluş üzerindeki etkisini inceleyen Model 4 bulguları; cinsel yakınlığın algılanan partner duyarlılığını ($\beta = .29$, $SE = .08$, $t = 3.281$, $p < .001$) anlamlı bir biçimde yordadığını ve algılanan partner duyarlılığının da öznel iyi oluş üzerinde anlamlı bir etkisi olduğunu göstermektedir ($\beta = 4.12$, $SE = .65$, $t = 6.275$, $p < .001$). Cinsel yakınlık alt boyutunun öznel iyi oluş üzerindeki doğrudan etkisine bakıldığında anlamlı bir etki olmadığı saptanmıştır ($\beta = 1.48$, $SE = .89$, $t = 1.670$, $p > .05$). Cinsel yakınlığın öznel iyi oluş üzerindeki toplam etkisi ise anlamlıdır ($\beta = 2.68$, $SE = .94$, $t = 2.851$, $p < .05$). Dolaylı etkinin anlamlılık düzeyi incelendiğinde, algılanan partner cinsel yakınlık ile öznel iyi oluş arasındaki ilişkide algılanan partner duyarlılığının aracı rolü olmadığı görülmüştür [(Dolaylı etki = 1.19, $SE = .41$, %95 Güven Aralığı (GA) = 0.4703, 2.0893)].

Şekil 4. Cinsel Yakınlık ile Öznel İyi Oluş Arasında Algılanan Partner Duyarlılığının Aracı Rolü

Sonuç olarak, kendini açma düzeyi ile öznel iyi oluş arasındaki ilişkide algılanan partner duyarlılığının aracı rollerinin incelendiği dört ayrı modelden elde edilen bulgular; H1, H2 ve H3'ün doğrulandığını ortaya koymuştur.

Tartışma

Mevcut araştırmanın amacı, romantik ilişkilerde partnere kendini açma düzeyi (açıklık, iletişim, duygulanım ve cinsel yakınlık) ile öznel iyi oluş arasındaki ilişkide algılanan partner duyarlılığının aracı rolünün olup olmadığını ortaya koymaktır. Araştırma kapsamında belirlenen dört hipotezin romantik ilişkisi olan yetişkinlerin oluşturduğu örneklem grubu ile test edilmesi hedeflenmiştir. Bu doğrultuda sınanan dört farklı aracı modelde, partnere kendini açma düzeyi alt boyutları (açıklık, iletişim, duygulanım ve cinsel yakınlık) ile öznel iyi oluş arasındaki ilişkide algılanan partner duyarlılığının aracı rolleri incelenmiştir.

Mevcut çalışmada, partnere kendini açma düzeyi ile öznel iyi oluş arasındaki doğrudan yollar incelendiğinde; kendini açmanın öznel iyi oluşu pozitif yönde yordadığı ve bu bulgunun geçmişte yapılan çalışma sonuçları ile tutarlı olduğu görülmektedir (Kim ve ark., 2014; Lee ve ark., 2011). Uygur'a (2018) göre birey, kendini açma ile birlikte desteklendiği ve önemsendiğini hisseder ve bunun sonucunda yaşanan duygular, öznel iyi oluşu ve öznel iyi oluşun dinamiklerinden biri olan yaşam doyumunu olumlu bir yönde etkiler. Benzer şekilde mevcut çalışmada da kendini açma düzeyi bireyin öznel iyi oluşunu pozitif yönde etkilemektedir. Dahası, araştırmacılar kendini açmanın bireyin iyi oluşuna fayda sağlamanın yanı sıra, tepkisiz bir dinleyicinin ise iyi oluş üzerinde olumlu bir etki bırakamayacağını öne sürmüşlerdir. Aksine, anlayışlı ve takdir eden bir partner ise bireyin iyi oluşunu arttırabilir. Araştırmacılar, kendini açmada bu denli farklı sonuçların olmasının partner duyarlılığının artırıcı etkisinden kaynaklanabileceğini ifade etmişlerdir (Poucher ve ark., 2022). Dolayısıyla, mevcut çalışma sonuçlarının alan yazın tarafından desteklendiği ve romantik ilişkide bireyin partneriyle duygu ve düşüncelerini açık bir şekilde paylaşması ve ihtiyaçlarını dile getirebilmesinin öznel iyi oluşu üzerinde önemli etkileri olduğu sonucuna varılmıştır.

Partnere kendini açma düzeyi ile öznel iyi oluş arasındaki ilişkide algılanan partner duyarlılığının aracı rollerinin test edildiği modeldeki dolaylı yollar incelendiğinde ise; açıklık, iletişim ve duygulanım alt boyutlarının algılanan partner duyarlılığı yoluyla bireyin öznel iyi oluşunu pozitif yönde yordadığı görülmektedir. Bu doğrultuda öncelikle, partnere kendini açma düzeyinin algılanan partner duyarlılığını pozitif yönde yordadığı tespit edilmiştir. Bireyin kendini daha fazla açmasının partnerinin de kendini yüksek düzeyde açmasına neden olduğu bilinmektedir (Laurenceau ve ark., 2005). Dahası, Itzchakov ve arkadaşları (2022), karşdakini dikkatle dinleme (kaliteli dinleme) ile algılanan partner duyarlılığının birbirleriyle ilişkili yapılar olduğunu ifade etmiştir. Araştırmacılara göre, yüksek düzeyde kaliteli dinleme deneyimi bireyin kendisini ifade ederken özgür hissetmesine ve anlaşıldığını hissetmesine yardımcı olarak daha fazla açıklığa (openness) neden olmaktadır. Dahası, partnere kendini açma sürecini oluşturan dinamiklerden biri olan açıklık (Doğruyol ve Uzun, 2019); algılanan partner duyarlılığının artmasını sağlayarak ilişkideki yakınlığı arttırmaktadır (Choi ve Toma, 2022). Dolayısıyla, mevcut çalışmanın sonuçlarında vurgulanan partnere kendini açmanın algılanan partner duyarlılığına olumlu yöndeki etkileri bu çalışmanın sonuçları ile de desteklenmektedir. Öte yandan, algılanan partner duyarlılığının bireyin öznel iyi oluşunu pozitif yönde yordadığı varsayımı da mevcut çalışma sonuçlarıyla desteklenmiştir. Mevcut çalışma bulgularıyla paralel olarak, 2,000'den fazla evli yetişkin ile 10 yıl boyunca hedonik ve ödomonik iyi oluştaki değişiminin incelendiği boylamsal bir çalışmanın bulguları da algılanan partner duyarlılığının 10 yıl sonra ödomonik iyi oluştaki artışı yordadığını göstermektedir (Selçuk ve ark., 2016). Benzer biçimde, ABD ve Japonya'da 3,079

evli ve birlikte yaşayan yetişkin ile yürütülen bir çalışmada algılanan partner duyarlılığının iyi oluş üzerindeki etkileri incelenmiştir. Sonuçlar, partnerden algılanan duyarlılığının hem ABD'de hem de Japonya'da hedonik ve ödonomik iyi oluşu pozitif yönde yordadığını göstermiştir. Başka bir ifadeyle, duyarlı bir partnerle ilişki sürdürmek bireyin iyi oluşunu arttırmaktadır. Tam tersi, tepkisiz bir dinleyici ise bireyin iyi oluşunda azalmaya sebep olabilmektedir (Poucher ve ark., 2022). Özetle, test edilen aracılık analizleri romantik ilişkide partnere kendini açma düzeyinin partnerden algılanan duyarlılık üzerinde önemli etkilere sahip olduğunu, bunun da bireyin öznel iyi oluşunda olumlu değişikliklere yol açtığını vurgulamaktadır. Dolayısıyla, bireyin öznel iyi oluşu ile partnere kendini açma düzeyi arasındaki ilişkiler değerlendirilirken partnerden algılanan duyarlılığın bu ilişkiye katkısının göz önüne alınmasının oldukça önemli olduğu düşünülmektedir.

Test edilen son aracı modelde algılanan partner duyarlılığının cinsel yakınlık ile öznel iyi oluş arasındaki ilişkide aracı rolü olmadığı görülmüştür. Romantik partnerlerin cinsellik konusunda birbirilerine olan duygularını, düşüncelerini ve beklentilerini ifade etmeleri sağlıklı bir cinsel yaşam için oldukça önemlidir. Evlilik yaşantısında sağlıklı yaşanan cinsellik ile birlikte çiftler arasında bir bağ oluşur. Aynı zamanda, cinselliğin partnerler arasındaki yakınlığı arttırdığı da bilinmektedir (Canel, 2012). Fakat Erbil'e (2013) göre, ülkemizde birçok kişi cinsellik ile ilgili konularda konuşmada ve duygularını ifade etmede zorluk çekmekte ve bu konuyu mahrem olarak değerlendirmektedir. Mevcut araştırmada algılanan partner duyarlılığının cinsel yakınlık ile öznel iyi oluş arasındaki ilişkide aracı rolü olmadığı sonucu; partnere kendini açmanın dinamiklerinden olan cinsel yakınlığın kişilerin cinsel yaşamları hakkında bilgiler içermesi ve katılımcıların bu konu hakkındaki düşüncelerini paylaşmaktan kaçınmasından kaynaklı olabilir.

Mevcut çalışmanın her çalışmada olduğu gibi bazı sınırlılıkları bulunmaktadır. Bu sınırlılıklardan ilki araştırma örnekleminin yalnızca 18 ile 33 yaş aralığında olan genç yetişkinlerden oluşmasıdır. Gelecekte yapılacak olan çalışmalarda farklı yaş ve örneklem gruplarıyla çalışmanın araştırmanın genellenebilirliği açısından önemli olduğu düşünülmektedir. Bir diğer sınırlılık ise araştırmanın verilerinin öz-bildirime dayalı ölçekler ile toplanmasıdır. Mevcut araştırmanın veri toplama sürecinde yalnızca katılımcıların öz-bildirimleri dikkate alınmıştır. Gelecekte yürütülecek çalışmalarda nitel araştırma yöntemlerinin kullanılarak katılımcılarla yüz yüze görüşmeler yapılması, çiftlerin ilişkileri dinamikleri belirlemek, özellikle kendilerini açma süreçlerini etkileyen faktörleri saptamak açısından yol gösterici olacaktır. Son olarak, araştırma kapsamında katılımcılardan yalnızca bireysel ölçümler alınmıştır. Çiftlerden birlikte ölçüm alınması, hem partnerlerine kendilerini ne düzeyde açtıklarını hem de partnerlerinden algıladıkları kendini açma düzeyini değerlendirirken daha kapsamlı veriler elde edilmesi açısından önemlidir. Ayrıca, kendini açma ile algılanan partner duyarlılığının birbirini etkileyen yapılar olduğu göz önüne alındığında, çiftlerden birden fazla ölçüm alınarak boylamsal değerlendirmelerin yapılması konunun daha geniş bir bakış açısıyla değerlendirilmesi açısından faydalı olabilir.

Çalışmanın sınırlılıklarının yanı sıra güçlü yönleri de bulunmaktadır. Öncelikle, Ülkemizde kendini açma ve iyi oluş arasındaki ilişkilere odaklanan sınırlı sayıda çalışma olduğu görülmektedir (Şahin, 2011; Topuz, 2013). Bu ilişkiyi romantik ilişkiler bağlamında ele alan ve bu ilişkide algılanan partner duyarlılığının aracı rolünü test eden herhangi bir çalışmaya ise rastlanmamıştır. Mevcut çalışmayla ilk defa genç yetişkinlerin romantik ilişkileri bağlamında partnerlerine kendini açma düzeyleri ve öznel iyi oluşları arasındaki ilişkinin algılanan partner duyarlılığı yoluyla açıklanması sağlanmıştır. Bu nedenle, araştırmadan elde edilen bulguların alan yazına katkı sağlayacağı düşünülmektedir. Özellikle bireylerin öznel iyi olma halini açıklarken romantik ilişki dinamiklerinin göz önünde bulundurulmasının faydalı olacağı düşünülmektedir. Ayrıca mevcut çalışma bulguları, romantik partnerler arasındaki ilişki dinamiklerini daha sağlıklı hale getirmeye ve güçlendirmeye yönelik yapılacak müdahale programlarına da katkı sağlayabilir.

Kaynaklar

- Allison, P. D. (1999). *Multiple regression: A primer*. Pine Forge Press.
- Alonso-Ferres, M., Imami, L. ve Slatcher, R. B. (2020). Untangling the effects of partner responsiveness on health and well-being: The role of perceived control. *Journal of Social and Personal Relationships*, 37(4), 1150-1171.
- Berg, J. H. ve Archer, R. L. (1982). Responses to self-disclosure and interaction goals. *Journal of Experimental Social Psychology*, 18(6), 501-512.
- Canel, A. N. (2012). *Evlilik ve Aile Hayatı*. Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı, Aile Eğitim Programı.
- Cicognani, E., Albanesi, C. ve Zani, B. (2008). The impact of residential context on adolescents' subjective well being. *Journal of Community & Applied Social Psychology*, 18(6), 558-575.
- Collins, N. L. ve Miller, L. C. (1994). Self-disclosure and liking: A meta-analytic review. *Psychological Bulletin*, 116(3), 457-475.
- Crowell, J. A., Treboux, D., Gao, Y., Fyffe, C., Pan, H. ve Waters, E. (2002). Assessing secure base behavior in adulthood: Development of a measure, links to adult attachment representations and relations to couples' communication and reports of relationships. *Developmental Psychology*, 38(5), 679.
- Derlega, V. J., Metts, S., Petronio, S. ve Margulis, S. T. (1993). *Sage series on close relationships. Self-disclosure*. Thousand Oaks, CA, US: Sage Publications, Inc.
- Diener, E. (1984). Subjective well-being. *Psychological Bulletin*, 95(3), 542-575.
- Diener, E., Emmons, R. A., Larsen, R. J. ve Griffin, S. (1985). The satisfaction with life scale. *Journal of Personality Assessment*, 49(1), 71-75.
- Diener, E. (1994). Assessing subjective well-being: Progress and opportunities. *Social Indicators Research*, 31(2), 103-157.
- Doğruyol, S. ve Uzun, N. B. (2019). Romantik ilişkide kendini açma düzeyi ölçeği: Bir ölçek geliştirme çalışması. *Atlas 3. Uluslararası Sosyal Bilimler Kongresi içinde* (s. 1-6), Sivas.
- Erbil, N. (2013). The relationships between sexual function, body image, and body mass index among women. *Sexuality and Disability*, 31, 63-70.
- Feeney, B. C. ve Collins, N. L. (2001). Predictors of caregiving in adult intimate relationships: An attachment theoretical perspective. *Journal of Personality and Social Psychology*, 80, 972-994.
- Gençöz, T. (2000). Pozitif ve negatif duygu ölçeği: Geçerlik ve güvenirlik çalışması. *Türk Psikoloji Dergisi*, 15(46), 19-26.
- George, D. ve Mallery, M. (2010). *SPSS for windows step by step: A simple guide and reference, 17.0 update* (10. Baskı). Boston: Pearson.
- Hayes, A. F. (2018). *Introduction to mediation, moderation, and conditional process analysis: A regression-based approach* (2. Baskı). New York: The Guilford Press.
- Horne, R. M. ve Johnson, M. D. (2018). Gender role attitudes, relationship efficacy, and self-disclosure in intimate relationships. *The Journal of Social Psychology*, 158(1), 37-50.
- Itzhakov, G., Reis, H. T. ve Weinstein, N. (2022). How to foster perceived partner responsiveness: High-quality listening is key. *Social and Personality Psychology Compass*, 16(1), 1-16.
- Kırımer-Aydınlı, F. ve Sümer, N. (2020). Perceived partner responsiveness in personal and relational contexts: A review study. *Türk Psikoloji Yazıları*, 23(46), 101-103.

- Kim, J. Y., Chung, N. ve Ahn, K. M. (2014). Why people use social networking services in Korea: The mediating role of self-disclosure on subjective well-being. *Information Development*, 30(3), 276-287. <https://doi.org/10.1177/0266666913489894>.
- Laurenceau, J. P., Barrett, L. F. ve Pietromonaco, P. R. (1998). Intimacy as an interpersonal process: The importance of self-disclosure, partner disclosure, and perceived partner responsiveness in interpersonal exchanges. *Journal of Personality and Social Psychology*, 74(5), 1238-1251.
- Laurenceau, J. P., Barrett, L. F. ve Rovine, M. J. (2005). The interpersonal process model of intimacy in marriage: a daily-diary and multilevel modeling approach. *Journal of Family Psychology*, 19(2), 314-323. doi: 10.1037/0893-3200.19.2.314
- Lee, G., Lee, J. ve Kwon, S.J. (2011). Use of social-networking sites and subjective well-being: A study in South Korea. *Cyberpsychology, Behavior and Social Networking*, 14(3), 151-155.
- Lemay Jr, E. P. ve Neal, A. M. (2013). The wishful memory of interpersonal responsiveness. *Journal of Personality and Social Psychology*, 104(4), 653.
- Luo, M. ve Hancock, J. T. (2020). Self-disclosure and social media: motivations, mechanisms and psychological well-being. *Current Opinion in Psychology*, 31, 110-115.
- Lyubomirsky, S., King, L. ve Diener, E. (2005). The benefits of frequent positive affect: Does happiness lead to success? *Psychological bulletin*, 131(6), 803-855.
- Myers, D. G. ve Diener, E. (1995). Who is happy? *Psychological science*, 6(1), 10-19.
- Ogba, K. T. U., Onyishi, I. E. ve Chukwuorji, J.C. (2021). Self-disclosure in intimate relationships: Moderating role of online moral foundations. *Current Psychology*. 40, 4785-4790. <https://doi.org/10.1007/s12144-019-00420-9>.
- Öztürk, A. ve Çetinkaya, R. S. (2015). Eğitim fakültesi öğrencilerinin öznel iyi oluş düzeyleri ile tinsellik, iyimserlik, kaygı ve olumsuz duygu düzeyleri arasındaki ilişki. *Marmara Üniversitesi Atatürk Eğitim Fakültesi Eğitim Bilimleri Dergisi*, 42(42), 335-356.
- Poucher, J., Prager, K. J., Shirvani, F., Parsons, J. ve Patel, J. (2022). Intimacy, attachment to the partner, and daily well-being in romantic relationships. *Journal of Social and Personal Relationships*, 026540752111060392.
- Reis, H. T. ve Shaver, P. (1988). Intimacy as an interpersonal process. S. W. Duck (Ed.), *Handbook of Personal Relationships içinde* (s. 367-389). Chichester, England: Wiley.
- Reis, H. T. ve Carmichael, C. L. (2006). Perceived partner regard and interaction in close relationships. Unpublished manuscript, University of Rochester.
- Reis, H. T. (2013). Relationship well-being: The central role of perceived partner responsiveness. Hazan C, Campa MI, editors. *Human bonding: The science of affectional ties*. New York: Guilford Press içinde (s. 283-307).
- Reis, H. T. ve Clark, M. S. (2013). Responsiveness. J. A. Simpson & L. Campbell (Eds.), *The Oxford handbook of close relationships içinde* (s. 400-423). Oxford University Press.
- Reis, H. T., Crasta, D., Rogge, R. D., Maniaci, M. R. ve Carmichael, C. L. (2017). Perceived Partner Responsiveness Scale (PPRS) (Reis & Carmichael, 2006). D. L. Worthington & G. D. Bodie (Eds.), *The sourcebook of listening research: Methodology and measures içinde* (s. 516-521). Wiley.
- Selçuk, E., Günaydın, G., Ong, A. D. ve Almeida, D. M. (2016). Does partner responsiveness predict hedonic and eudaimonic wellbeing? A 10-year longitudinal study. *Journal of Marriage and Family*, 78(2), 311-325. <https://doi.org/10.1111/jomf.12272>
- Sheldon, K. M., Elliot, J. A., Ryan, R. M., Chirkov, V., Kim, Y., Wu, C., Demir, M. ve Sun, Z. (2004). Self-concordance and subjective well-being in four cultures. *Journal of Cross-Cultural Psychology*, 35, 209-223.

- Slatcher, R. B. ve Selçuk, E. (2017). A social psychological perspective on the links between close relationships and health. *Current Directions in Psychological Science*, 26(1), 16-21. <https://doi.org/10.1177/0963721416667444>.
- Sprecher, S. (1987). The effects of self-disclosure given and received on affection for an intimate partner and stability of the relationship. *Journal of Social and Personal Relationships*, 4(2), 115-127. <https://doi.org/10.1177/0265407587042001>.
- Sprecher, S. K. ve Hendrick, S. S. (2004). Self-disclosure in intimate relationships: Associations with individual and relationship characteristics over time. *Journal of Social and Clinical Psychology*, 23(6), 857- 877. <https://doi.org/10.1521/jscp.23.6.857.54803>
- Tagay, Ö. ve Baltacı, H. Ş. (2017). Ergenlerde öznel iyi oluş ve zaman tutumu: Benlik saygısı ve iyimserliğin aracı rolü. *Pamukkale Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 41(41), 131-144.
- Taşfiliz, D., Selçuk, E., Günaydın, G., Slatcher, R. B., Corriero, E. F. ve Ong, A. D. (2018). Patterns of perceived partner responsiveness and well-being in Japan and the United States. *Journal of Family Psychology*, 32(3), 355-365.
- Uygur, S. S. (2018). Yaşam doyumunun yordanmasında kendini açma ve sosyal desteğin rolü. *Ulusal Eğitim Akademisi Dergisi (UEAD)*, 2(1), 16-33.
- Von Culin, K. R., Hirsch, J. L. ve Clark, M. S. (2017). Willingness to express emotion depends upon perceiving partner care. *Cognition and Emotion*, 32(3), 641-650. Doi: 10.1080/02699931.2017.1331906.
- Yazıcı-Kabadayı, S. ve Öztürk, H. (2020). Bir öz düzenleme becerisi olan dikkat kontrolü ile öznel iyi oluş ve ruminasyon arasındaki ilişkinin incelenmesi. *Necmettin Erbakan Üniversitesi Ereğli Eğitim Fakültesi Dergisi*, 2(2), 230-242.
- Yetim, Ü. (1993). Life satisfaction: A study based on the organization of personal projects. *Social Indicators Research*, 29(3), 277-289.
- Watson, D., Clark, L. A. ve Tellegen, A. (1988). Development and validation of brief measures of positive and negative affect: The PANAS scales. *Journal of Personality and Social Psychology*, 54(6), 1063-1070.
- Willems, Y. E., Finkenauer, C. ve Kerkhof, P. (2020). The role of disclosure in relationships. *Current Opinion in Psychology*, 31, 33-37.